

Leuven,

herrezen uit oorlogsas

te voet
extra

Afspraak op het **Martelarenplein (V)** aan het station. In augustus 1914 was dit ook het **Treffpunt** voor de binnenrukkende Duitsers. Het station was voor hen, om logistieke redenen, het belangrijkste gebouw van de stad. Vóór WO I was dit **Statieplein**, net als vandaag, omringd door cafés, restaurants en hotels, met een groen plantsoen in het midden. Al die gebouwen werden verwoest en nadien heropgebouwd in dezelfde neoclassicistische stijl. Momenteel wordt de stationsbuurt heraangelegd, maar het gebouw zelf behoudt zijn fraaie gevelfront uit 1875 in eclectische stijl. Het oorlogsmemoriaal, voltooid in 1925, weerspiegelt de tijdgeest van toen: fascinatie voor de Egyptische cultuur (obeliskvorm) en de opkomst

van art deco. Het allegorische beeldhouwwerk vertelt dramatische verhalen: de barbarij van de Duitsers, bevolking op de vlucht, de weerstand, de wederopbouw. ● Loop rechtover het station de **Bondgenotenlaan** in, de **Champs-Élysées** van Leuven. Ook die laan onderging in die dramatische augustusdagen van 1914 hetzelfde lot en werd volledig in de as gelegd. Justus Lipsius, links op zijn hoge sokkel, bleef eenzaam overeind, maar van de schitterende stadsschouwburg uit 1864 (nr. 21) restte enkel het skelet.

Universiteitsbibliotheek

Je zwenkt links de **Jan Stasstraat** in, naar het **Ladeuzeplein**, met de in de lucht gespietste kever van Jan Fabre (2005). Erachter verrijst de imposante

Student Fonske bij de Grote Markt.

sante universiteitsbibliotheek met beiaardtoren (1925; nu ook te bezoeken), een geschenk van de Verenigde Staten, nadat de Duitsers in 1914 de eeuwenoude bib in de Naamsestraat hadden gebrandschat. Maar in WO II ging dit nieuwe ge-

bouw nogmaals in de vlammen op. Vandaag is het een prestigieuze kenniskathedraal met meer dan drie miljoen boeken. ● Loop in de andere hoek van het plein rechts de **Vanderkelenstraat** in. Links ligt het stedelijke museum M, de nieuwe

250 m
N

LEGENDE
 1. Grote Markt
 2. Groot-Begijnhof
 3. Arenbergkasteel
 4. Philipssite

9 km

Leuven, herrezen uit oorlogsas

te voet
extra

Leuvense kunsttempel, geopend in 2009. De colonnade naast de ingang oogt trouwens als een Griekse tempel. Tot WO I was dit de voorgevel van het gerechtshof, dat toen binnenin ook volledig uitbrandde. Nu tref je hier oude en nieuwe kunst in één eigentijdse constructie. ● Voorbij het museum draai je links de Savoyestraat in, met daarin nog de poort (1650) van het verdwenen Savoyecollege. Op het einde rechtsaf en via de Tienestraat naar het Rector de Somerplein. Tot voor kort bekend als Fochplein is dit hét *meeting point* bij uitstek. Ook dit plein werd zeer recent heraangelegd, met o.a. een grote ondergrondse fietsenstalling. ● Je cirkelt dan tegen de klok in rond de Sint-Pieterskerk, dus beginnend met het Margarethaplein. De voornaamste winkelstraat, de Diestsestraat, geeft er op uit, daarna volgen het gerechtshof en het voormalige postgebouw. Loop via het M. De Layensplein en de hoofdingang van de kerk naar de *Grote Markt* **1**. Die andere ruime pleinen rond de kerk, die het gebouw beter profileren, zijn het rechtstreekse gevolg van de grote brand van augustus 1914, die het stadshart volledig verwoestte, behalve het stadhuis. Tien-, Diestse- en Mechelsestraat liepen voorheen door tot aan de kerk of de Grote Markt, maar de laatste huizen zijn niet meer heropgebouwd. Het middeleeuwse stratenplan werd door WO I dus uitgewist.

Glansrijke gotiek

Aan de Sint-Pieterskerk, een gotische reus, werd gewerkt van 1400 tot in de 17de eeuw, maar uiteindelijk is de zware hoofdtoren nooit voltooid, om technische redenen. Ze werd bo-

vendien zwaar gehavend door de twee oorlogen. Toch herbergt ze nog vele kunstschaten. De Grote Markt is kleiner dan die van Brussel, maar het stadhuis uit de 15de eeuw, kroonjuweel van pure gotiek, geniet even goed wereldfaam. De voorgevel alleen telt 236 beelden. Het eveneens gotische Tafelrond links ervan (15de eeuw) en de pronkerige horecagevels rechts moesten na WO I volledig heropgebouwd worden. ● Wandel de Naamsestraat in, langs het toerismebureau (links), tot aan de zetel van de universiteit (rechts), gevestigd in de oude lakenhalle uit de 14de eeuw. Tot 1914 was hier de universiteitsbibliotheek gevestigd. Ook die werd meedogenloos platgebrand, duizenden onvervangbare handschriften en wiegendrukken van vóór 1500 inclusief. Deze cultuurramp lokte wereldwijd hevige verontwaardiging uit. ● De Zeelstraat rechts brengt je op de Oude Markt, de langste toog ter wereld. Daar verpoost ook De Kotmadam, icoon van de studentenstad, op haar bank. Loop via de Krakenstraat terug naar de Naamsestraat en steek ze over naar het Hogeschoolplein. Het sfeervolle Pauscollege uit 1523, met binnenplein, deed in WO I dienst als Duitse kazerne en bleef dus ook gespaard. Langs de St.-Michielstraat, met Maria Theresiacollege en barokke Sint-Michielskerk, gaat het weer naar de Naamsestraat. Oversteken en via de St.-Antoniusberg afdalen naar het Damiaanplein. Pater Damiaan werd er in 1936 bijgezet in de kerkcrypte. ● Even de Schapenstraat volgen en daarin de eerste rechts, de Redingenstraat. Je komt aan de Dijle, waar ooit de Redingenpoort stond. Naast huis De Meander volg je het voetpad

Het indrukwekkende oorlogsmemoriaal op het Martelarenplein.

naast de Dijle, door een parkje. Op het eind loopt het onder de Dijlemolens door, relic van een oude bloemmolen op waterkracht. ● Schuin ertegenover duik je het *Groot Begijnhof* **2** in. Eén van de grootste oude begijnhoven van België, schitterend opgeknapt en vandaag woonerf van KU Leuven. Een dorp in de stad, beschermd als Unesco-Werelderfgoed. Flaneer er op goed geluk rond en zoek daarna de Rechtstraat op. In het verlengde ervan, voorbij de Aborgpoort, draai je onder de platanen naar links, richting Leuvense ring (zoals ook de rood-witte GR doet). Via een voetgangerstunnel dwars je de ring ondergronds. Daarnaast ben je in het sportkot, het universitaire sportcentrum.

Kasteel en campus

Loop rechtdoor onder een gebouw en zwenk aan de T naar rechts. Laat de sportvelden links liggen en neem het eerste zijwegje rechts. Aan het einde kom je op een betonweg, die de gekanaliseerde Voerbeek flankiert. Blijf dat oeverpad volgen tot in de lange bocht en verlaat het dan naar links. Je wipt een brugje over en belandt in het park van het *Arenbergkasteel* **3**. Achter het kasteel doorlopend draai je errond naar links, achtereenvolgens langs de oude watermolen (17de eeuw), de Dijle en de hoofdingang. Het huidige kasteel (16de eeuw) onderging talrijke verbouwingen en behoort nu toe aan K.U. Leuven. In het park liggen diverse faculteitsgebouwen. ● Tegenover het kasteel brengt de oprijlaan je naar de

Kardinaal Mercierlaan. Daar ligt hotel-brasserie *De Lodge*, jarenlang befaamd als gezellig-ouderwetse afspanning *De Oude Kantien* en ooit de kasteelhoeve. Vanaf hier loop je links terug naar de stad. ● Voorbij de sportvelden van Stade Leuven (links) kom je uit aan de Naamse Poort, maar net ervoor zwenk je bruusk naar rechts. Steek de Naamsesteenweg over en loop het Ruelenspark in, een OCMW-woonwijk. Aan de T naar links. De weg stijgt door het parkje naar de Broekstraat. Neem aan de overkant de Paul van Ostaijenstraat, die verder stijgt. Ze loopt uit op de Geldenaaksebaan. Steek deze over naar de nieuwe *Philipsite* **4**. Oude bedrijfsgebouwen van de NV Philips herbergen nu verschillende openbare en federale diensten. Bocht rechts mee. Voorbij het skatepark links de trappen omhoog, langs de Sportoase, de post en de politie. Een 100-tal m verder vind je de hoofdingang van de site, bij het postkantoor. ● Je komt uit nabij de stedelijke begraafplaats. Neem links het parkje richting ringlaan. Zo beland je op de Leon Schreursvest, rechtover de Centrale gevangenis. De gedenksteen voor Leon Schreurs, een Leuvense oorlogsheld in WO I, staat wat verder links. Steek aan de Tiensepoort de Tienestraat over. Een groene wandel- en fietsstrook langs de ringlaan leidt je terug naar af. Onderweg merk je hoe hier, aan de oostrand van de oude Alma Mater, in snel tempo een fonkelnieuwe stad ontluikt, klaar voor de 21ste eeuw.

Het trauma van Leuven

Op 23/08/1914 sneuvelden een aantal Duitse soldaten nabij het station. Waarschijnlijk hadden twee eenheden elkaar per vergissing beschoten, maar toch namen de Duitsers op een verschrikkelijke manier wraak. Meer dan 1.000 panden werden met fosforbommen in brand gestoken, waaronder het volledige stadscentrum. Enkel het stadhuis bleef gespaard, omdat daar de Duitse Kommandantur logeerde. 209 burgers werden gedood, 650 weggevoerd naar Duitsland. Na drie dagen terreur bleven lege, rokende puinen over. In vele huisgevels getuigt een gedenksteen (zwaard, fakkel, jaartal) over het trauma.

Overall in de stad worden deze zomer grote foto's van de verwoestingen opgehangen. Een mobiele app is gratis beschikbaar op www.visitleuven.be. Een nieuwe, gratis app vertelt meer over de drie Vlaamse Marterlaarsteden, o.a. Leuven. Info: www.leuven1914.be.

Ledenvoordeel: deze fiche en de gps-route vind je ook op www.pasar.be/ledentoegang.

Belfius
Bank & Verzekeringen